

การพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

The Development Early Childhood Teachers' Learning Experiences Model in Schools under Sakon Nakhon Primary Education Service Area Office 1

ณัฐนันท์ รันจิตโคตร*

Nutthanun Runchittakot

วันเพ็ญ นันทะศรี**

Wanphen Nanthasri

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 195 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยการกำหนดอัตราส่วนร้อยละ 50 ของจำนวนครูที่ทำการสอนระดับปฐมวัยใน 173 โรงเรียน วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาแบบ ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพของครู ด้านการสนับสนุน และให้ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการร่วมมือของผู้ปกครอง
- 2) กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย มี 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ขั้นสร้างความมั่นใจ ขั้นแสดงความสามารถ และขั้นจำชื่อได้สัมพันธ์กับสิ่งของ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มี 6 กิจกรรมหลัก ประกอบไปด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา
- 4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยพัฒนาการ 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา

* นักศึกษาปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัณฑิตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชานวัตกรรมการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ/ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้/ ครูปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were to develop and examine an experiential learning model for early childhood teacher under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1. Subjects comprised were early childhood teachers under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1 in academic year B.E. 2557, totally 195, selected by using sample random sampling method that determining the ratio of 50 percent of teachers who teach preschool in 173 schools. The Research procedure were creation and development model and examine the validity of model. Research instrument used were interview form and a 5 level rating scale questionnaire. Statistics employed were mean and standard deviation.

The results of the research were:

1. Learning experiential model for early childhood teacher. The results were: 1) The effect factor to the learning experiential model of early childhood teacher under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1 showed that teacher personality, supportable and importance of administrator and cooperatives' parent. 2) The process of learning experiences for teachers in early childhood are four steps are: building a familiarity, ensuring, the ability, Remember the affair, item. 3) Activity-based learning has six main activities included: activity and stroke, Creative, Free, Events Experience, Outdoor and Activities Games. 4) Desirable characteristics for early childhood showed that the development of early childhood's body, Emotional and mind, socialization and intelligence.

2. The learning experiential model of early childhood teacher under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1. Study The audit found that the model is most appropriate.

Keywords : The Development of Model/ Learning Experiential/ Early Childhood Teacher

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559 มีเจตนารมณ์ในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล และมีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ 0-5 ปี ทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา ซึ่งก็ตรงกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นการพัฒนาเด็กทั้งตัว (Whole Child) ซึ่งจะต้องใส่ใจ และส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กทั้ง 5 มิติให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ประกอบด้วย 1) มิติด้านสติปัญญา 2) ความสามารถด้านภาษา 3) ด้านอารมณ์และสังคม 4) ความสามารถด้านร่างกาย และ 5) พัฒนาการด้านสุนทรียศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 4 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ผลสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555 พบว่า มีเด็กอายุ 3-5 ปี ประมาณร้อยละ 84 กำลังเรียนในระดับก่อนวัยเรียน และพบว่าในกลุ่มเด็กที่แม่ไม่มีการศึกษามีอัตราเข้าเรียนระดับก่อนวัยเรียนต่ำกว่าเด็กที่แม่มีการศึกษานอกจากนี้ยังมีเด็กอายุ 3-5 ปี ในกรุงเทพมหานคร เพียงร้อยละ 66 ที่เข้าเรียนก่อนวัยเรียน และการประเมินคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งหมดกว่า 20,000 แห่งทั่วประเทศโดยกรมอนามัยในปี 2555 พบว่ามีเพียงร้อยละ 67 เท่านั้นที่ผ่านเกณฑ์ (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2558: ออนไลน์)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้เด็กอายุ 3 - 5 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษาโดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งความบกพร่องการสื่อสารและการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือ ทูพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือ ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสเพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งด้านอารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคมและสอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจสังคมโดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ครูปฐมวัยจึงมีบทบาทสำคัญคือ 1) เป็นผู้ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย ครูต้องจัดกิจกรรมที่让孩子ได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน 2) เป็นผู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ครูต้องจัดกิจกรรม

ให้เด็กได้ชื่นชมสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ให้เด็กได้เล่น
อย่าอิสระ เล่นเป็นกลุ่ม เล่นในห้องเรียน และนอก
ห้องเรียน ร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ มี
ปฏิริยาโต้ตอบกับเสียงดนตรี และมีคุณธรรม
จริยธรรม 3) เป็นผู้ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ครู
ต้องจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางสังคม การ
ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การเล่น การทำงาน
ร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาในการเล่น การ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเคารพความคิดเห็นของ
ผู้อื่น การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่
และความเป็นไทย 4) เป็นผู้ส่งเสริมพัฒนาการด้าน
สติปัญญา ครูต้องจัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักการคิด การ
สังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบจำนวนมิติ
สัมพันธ์ เวลา และการให้เด็กรู้จักใช้ภาษาแสดง
ความรู้สึกด้วยคำพูด การพูดกับผู้อื่น การอธิบาย
เรื่องราวการอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์
ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จาก
หนังสือนิทานหรือเรื่องราวที่สนใจ เป็นผู้สร้างเสริม
สมาธิ ครูต้องจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีสมาธิในการทำ
กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ การร้อย
ลูกปัด การวาดภาพ สีน้ำ สีเทียน กิจกรรมเล่นอิสระ
ตามมุมต่าง ๆ (ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์, 2551:
ออนไลน์)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว
ข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัยจึงมี
ความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ สำหรับครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัด

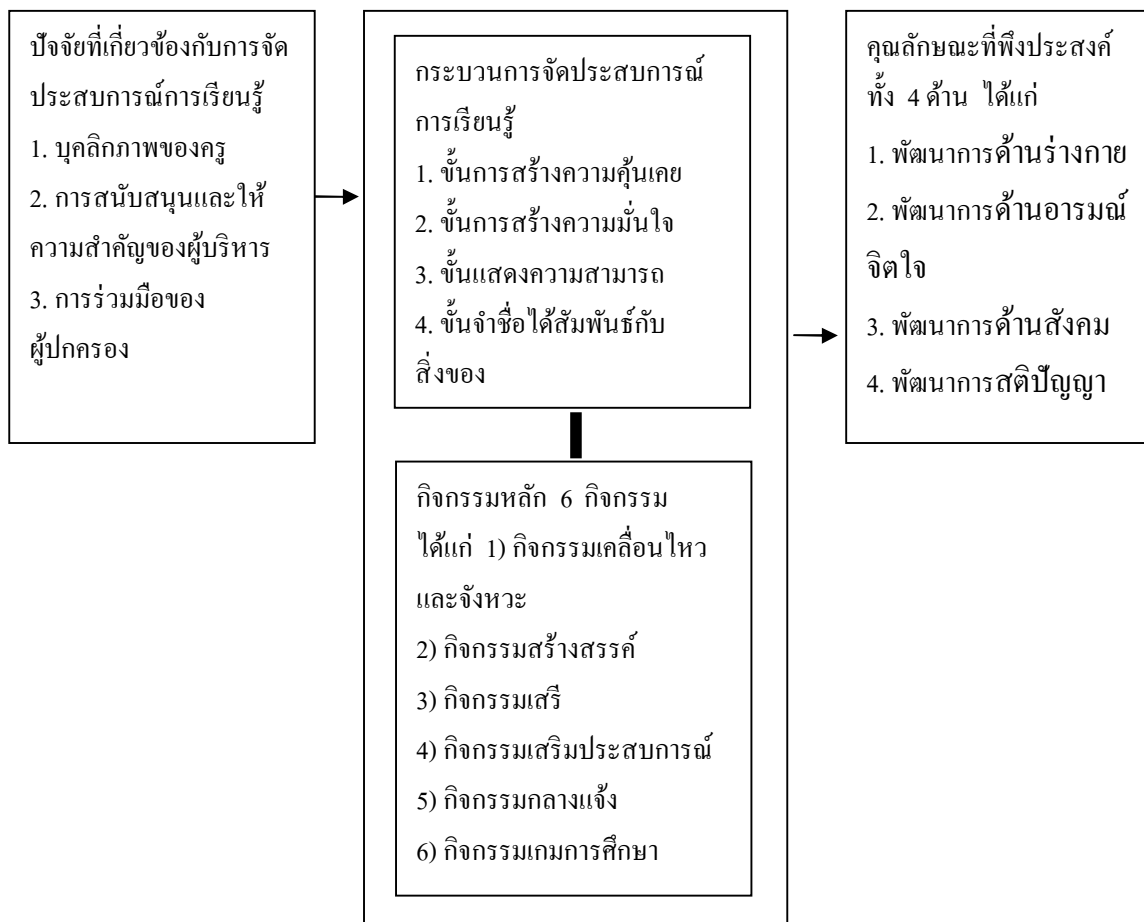
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 1 ในรูปแบบที่จะช่วยส่งเสริมให้พัฒนาการ ทั้ง
4 ด้าน คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้าน
สังคม พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ และพัฒนาการ
ด้านสติปัญญา ได้อย่างเหมาะสมตามวัยและเพื่อใช้เป็น
รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครู
ปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสม
ของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับ
ครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ แนวคิด
หลักการ ทฤษฎี ดังนี้ 1) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี 2) แนวทาง
การศึกษาแบบมอนเตสซอร์ 3) แนวคิดนีโอฮิว
แมนนิส 4) ทฤษฎีพหุปัญญา 5) การสอน
ภาษาธรรมชาติ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษา
รายกรณีเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
สำหรับครูปฐมวัย เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการ
พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ซึ่งดำเนินการเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนา รูปแบบ

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study)

1.1 การศึกษารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย

1.2 กรอบเนื้อหาที่ได้จากสังเคราะห์

เอกสารหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยมี 4 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ 2) ขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ 3) ขั้นแสดงความสามารถ 4) ขั้นจำชื่อได้สัมพันธ์กับสิ่งของ

2. กรณีศึกษา (Case Study)

ผู้วิจัยทำการศึกษา (Case Study)

โดยเลือกโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนอนุบาลต้นแบบในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย จำนวน 1 โรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนอนุบาล

กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แล้วทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

3. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษารายกรณีมาสังเคราะห์ขอบเขตของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยเพื่อพัฒนาเป็นร่างรูปแบบ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ซึ่งมีทั้งหมด 173 โรงเรียน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 371 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ซึ่งมีทั้งหมด 173 โรงเรียน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 195 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยกำหนดอัตราส่วนร้อยละ 50 (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 41) ของจำนวนครูที่สอนระดับ

ระดับปฐมวัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ซึ่งแบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ตอนที่ 3 กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ ตอนที่ 4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

ในตอนที่ 2-4 ของแบบสอบถาม เป็นการตอบแบบสำรวจ Checklist และใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ด้านโครงสร้าง รูปแบบของแบบสอบถาม ด้านการใช้ภาษาและคำดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับความมุ่งหมายโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.5 ขึ้นไป หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α -Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 96) ได้แบบสอบถามการวิจัยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาแบบ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์โรงเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนทั้งหมด 173 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยนำส่งด้วยตนเอง โดยให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รวมเป็นแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 195 ฉบับ และรับคืนด้วยตนเองจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบ ทำการสัมภาษณ์ครู จำนวน 2 คน เป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัยเป็นครูประจำการ มีอายุราชการมากกว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาปฐมวัยและเป็นเพศหญิงทั้ง 2 คน สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยและการสัมภาษณ์การจัดกระบวนการเรียนรู้ระดับปฐมวัย

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาแบบวิเคราะห์ข้อมูล โดยความเรียง

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของ รูปแบบวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่า ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับครูปฐมวัย มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพของครู ด้านการสนับสนุนและให้ความสำคัญของผู้บริหาร สถานศึกษา และด้านการร่วมมือของผู้ปกครอง 2) กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย มี 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ขั้นสร้างความมั่นใจ ขั้นแสดงความสามารถ และขั้นจำชื่อได้สัมพันธ์กับสิ่งของ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี 6 กิจกรรมหลัก ประกอบไปด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา 4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยพัฒนาการ 4 ด้านได้แก่พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของ รูปแบบ รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัยของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ด้านกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์รูปแบบดังกล่าวให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของครูผู้สอนระดับปฐมวัย การสนับสนุนและให้ความสำคัญของผู้บริหาร การร่วมมือของผู้ปกครองซึ่งจะส่งผลต่อกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมหลักตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนปฐมวัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญาเหมาะสมตามวัย ซึ่งสอดคล้องกับ นันทิยา น้อยจันทร์ (2548: 292) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดประสิทธิผลสูงนั้น ผู้บริหารต้องมีบทบาท ดังนี้ 1) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรปฐมวัยและมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) คัดเลือกและส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนทั้งด้านสื่อ อุปกรณ์และงบประมาณในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็ก 3) จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) สร้างความร่วมมือประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการพัฒนาเด็ก 5) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและการพัฒนาผู้เรียน

ซึ่งสอดคล้องกับ นันทิยา น้อยจันทร์ (2548: 293-294) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนปฐมวัยว่ามีความสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อการเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ รู้คิด แก้ปัญหา ใช้กิจกรรมเป็นสื่อ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับศักยภาพปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กให้เต็มตาม สอดคล้อง อารีย์ พรหมเล็ก (2551: 122) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ หลังการอบรมสูงกว่าการอบรมอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 มีความสามารถในการเขียนการจัดประสบการณ์และความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม นักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด และพัฒนาสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับและมีอัตราการพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์เฉลี่ย 4.36 คะแนนต่อครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด

2. รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 1 มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด โดยด้าน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุดทุกด้าน ด้านกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มี 4 ขั้น ได้แก่ (1) ขั้นการสร้างความรู้ความคุ้นเคย (2) ขั้นการสร้างความมั่นใจ (3) ขั้นแสดงความสามารถ (4) ขั้นจำชื่อได้สัมพันธ์กับสิ่งของ เมื่อนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้ง 6 กิจกรรมหลัก ประกอบไปด้วย (1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (2) กิจกรรมสร้างสรรค์ (3) กิจกรรมเสรี (4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (5) กิจกรรมกลางแจ้ง และ (6) กิจกรรมเกมการศึกษา และจากการตรวจสอบรูปแบบ พบว่ามีระดับความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับ นฤมล เทียนหอม (2540: 41) ที่กล่าวว่า การเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กเป็นการเตรียมสมรรถนะของร่างกายทุกส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในการมีชีวิตอยู่ และพร้อมกันนั้นการเคลื่อนไหวร่างกายก็พัฒนาความสามารถของสมองอันเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ไปด้วย และเมื่อพิจารณารายชั้นกระบวนการ พบว่า สอดคล้องกับ Birch และ Billman (1986: 387) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นมากเท่าไรย่อมเกิดความสนิทสนมคุ้นเคย รู้ลึกไว้วางใจ (Morrison, 1998: 79) ซึ่ง Hauser-Cram et.al. (1991: 81) ได้เสนอว่าในการสอนของครูต้องให้เด็กมีส่วนร่วมในการสนทนา อภิปราย เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับภาษาและฝึกหัดภาษา และสอดคล้องกับประเทือง สุภาสอน (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาตามแนวธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2549 พบว่าความสามารถทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และการเขียนของนักเรียนที่ได้รับจากการจัดกิจกรรม

ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ กาญจนา สิงห์เรศ (2551: 3) ได้กล่าวว่าขณะที่เด็กทำงานร่วมกัน ทำให้เด็กได้เป้าหมายในการทำงานร่วมกัน เป็นผู้นำ ผู้ตาม ในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการรับรู้เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องเหมาะสม หากครูเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำ ได้คิด ได้แสดงออกยิ่งทำให้เด็กได้เรียนรู้และค้นหาละเอียดใหม่ ๆ ซึ่งแนวคิดของ Bruner เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่เบ็ดเสร็จจากการสัมผัส (Enactive) จากนั้นจะพัฒนาเป็นภาพหรือมโนภาพขึ้นในใจ (Iconic) ถ้าเกิดความเข้าใจจะถ่ายโยงไปสู่ขั้นสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นความคิดเชิงนามธรรม กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้จะมีมากขึ้นขึ้นอยู่กับแรงจูงใจและการเสริมแรงที่ได้รับมากที่สุด เป็นเพราะกระบวนการเลือกคัดกรองเฉพาะสิ่งที่น่าสนใจเท่านั้นเข้าสู่การรับรู้ของสมอง สอดคล้องกับนฤมล เทียนหอม (2540: 41) ที่เสนอไว้ว่าการจัดมุมเล่นที่ดีที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการ ควรจัดสื่อที่ตรงกับความต้องการของเด็ก เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ สอดคล้องกับ สิริจันทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู (2557: 297) เรื่องการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยสรุปว่า 1) ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยประกอบขึ้นตอนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ (S=stimulus) ขั้นตอนที่ 2 การสร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ (S= Set up Objectives) ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ (A=Active Learning) ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอการเรียนรู้

(P=Persentation) และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล การเรียนรู้ (A=Assessmen) 2) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ซึ่งมี ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20-4.80 สอดคล้องกับสิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู (2557: 245) เรื่อง ผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ที่มีต่อการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยสรุปว่า 1) ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.20-4.80 โดยผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.60-5.00 และผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.40-5.00 2) ผลการทดลองประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนา การกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า เด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการกำกับตนเองสูงขึ้นทุกด้านอย่างหลังการทดลองโดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการทดลองใช้รูปแบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมการกำกับตนเองสูงขึ้นทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และผลการดำเนินการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อ

พัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยผลการประเมินความเหมาะสมโดยครูปฐมวัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.75- 5.00

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 และนำไปใช้อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ผู้บริหารครูผู้สอนและผู้ปกครอง ควรนำรูปแบบไปใช้และพัฒนาเป็นเครือข่ายร่วมกันในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา กับรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ทั้งโรงเรียนของเอกชนและของรัฐ เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมต่อไป
2. ควรทำการวิจัยเชิงพัฒนารูปแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งขนาดเล็กกลาง ใหญ่ เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ที่สามารถนำไปใช้ได้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา สิงห์เรศรี. (2551). ผลของการจัดกิจกรรมประกอบอาหารแบบร่วมมือที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ดาร์รัตน์ อุทัยพยัคฆ์. (2551). บทบาทสำคัญครูปฐมวัย [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2558. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/228423>.
- นฤมล เทียนหอม. (2540). การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ในโรงเรียนอนุบาลกรุงเทพมหานคร. วิชานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: นิติชัย
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ประเทือง สุภาสอน. (2550). ผลการจัดประสบการณ์การสอนตามแนวภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน กราฟฟิค.
- สิรินทร์ ลัดดากรม บุญเชิดชู. (2557). “การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย.” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 6, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2557): 297.
- _____. (2557). “ผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ที่มีต่อการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย.” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 6, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2557): 245.
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2558). **คุณภาพการศึกษา**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2558. จาก http://www.unicef.org/thailand/tha/education_6555.html.
- อารีย์ พหรมเล็ก. (2551) “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์.” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 3, 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2551): 122.
- Birch, Leann Lips and Jane Billman. (1986). **Preschool children food sharing with friends and acquaintances**. Child Development. 57(2): 387-395.
- Hauser-Cram et.al. (1991). **Early education in the public school**. San Francisco: Jossey-bass Publishers.
- Morrison, G.S. (1998). **Early childhood education Today**. 7th ed. USA: Prentice-Hall, Inc.